

STYCZEŃ (101) *sb m*

e jasne.

sg N styczeń (12). ◇ G stycznia (87). ◇ A styczeń (2).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII – XVIII w.

Pierwszy miesiąc roku; Ianuarius Murm, HistAl, Mącz, Calep, Cn (101) : Murm 9; O przyrodzeniu/ A łpofobu dwanaście mieściaczow/ A o łprawie ludzkiej: tych to czałow Styczeń napierwiey. FalZioł V 45v; dzień pirwy Bożego narodzenia znamionuie nam Styczeń LudWieś B, B; Goski A4v, A15v, A16; Przydał też [Numa Pompiliusz] ku dzyefięciam mieściacom dwa/ to iest/ Styczeń y Lutego/ bo pirwey iedno ich dzyefięć bywało BielKron 101; Inuente Ianuario, Ná początku. Ná náftaniu Sticznia. Mącz 105a, 163d; SienLek 42v; Calep 497b; LatHar [++] [2 r.].

G sg w funkcji okolicznika czasu: »stycznia« (57): FalZioł V 118; Stycznia y Lutego/ takie ciepło było iż łady kwitnęły BielKron 399. Cf W połączeniu z określeniem dnia; Wyrażenie.

W połączeniu z określeniem dnia [zawsze G sg; w tym: w funkcji okolicznika czasu (41); z formą „dnia”, „dniow” (36), „dzień” (15), „na dzień” (4), „przed dniem” (1); określenie + „styczeń” (63), „styczeń” + określenie (1)] (64): A ktożby. xxvj. á xxx. dniow łtycznia [...] łie na rodził. Iego ciało aż do dnia ładnego w czale zołtanie. FalZioł V 46; Dan w Wárfzewie ná Wálnym Seymie Koronnym/ w piątek piętnałtego dnia Stycznia. UstPraw K3v; Goski A16v; Kto chce łnami thę náukę trzymać łpołu przyeđź do Norymbergu nádrugi rok ná łzołty dzień Stycznia BielKron 207, 194v, 198v, 204, 224v, 393, 397, 397v; Ut te ante Cal. Ianuarias ubicunque erimus sistas, Abyś łie przed pirwzym dniem Stycznia gdziełkolwiek ná ten czas będziemy łtawil Mącz 396c; Národzenie wedle ciála Zbawiciela náłzego 25. Grudnia/ Trzech Krolow 6. Stycznia. SkarJedn 318; KochOdpr kt; Pierwzy dzień Stycznia. Oktawa Národzenia Bożego wedle ciála SkarŻyw 1; Zywoł S. Paule (marg) Dwunałty dzień Lutego. Kłádie iá Suryus 27. dnia Stycznia. (–) SkarŻyw 139, 12, 20, 25 marg, 34 marg, 40 marg (20); StryjKron 235, 345; MODLITWY ROCZNYM SWIETOM SLUZACE. A naprzod o łwięćech/ ktore pod tytułem Páńłkim obchođzimy. (marg) 1. Dnia Stycznia (–) W dzień vroczyłty Obrzeżania LatHar 332, ++7v [8 r.], 344 marg, 439 marg, 446 marg, 447 marg, 457 marg; WujNT 511. Cf Wyrażenie.

Wyrażenie: »miesiąc (pierwszy), księżyc styczeń« = Ianuarius mensis Mącz [w tym: G sg w funkcji okolicznika czasu (27); w połączeniu z określeniem dnia (13)] [szyk 29:3+żp] (27:6): FalZioł V 45v; HistAl N5; KrowObr 136; Dnia 9. kxiężicza Sticznia zaczmil łzye Miefziacz włłłstek Goski kt; Tegoż roku mieściacá Stycznia/ Luter Marcin w padł w niemoc BielKron 224v; á ná 12. dzień Stycznia mieściacá/ ziechác łie z nowu do Frankfortu rzekli BielKron 228, 114v, 196, 200 [2 r.], 210v, 219v (18); In Ianuarium mensem protendimus, Odkłádamy do mieściaca Sticznia. Mącz 445d, 88c; Kiedy przyyđzie Kłiężyc Styczeń/ Rzeczy ciepłych pożyway weń SienLek 42v; Dokończenie Mieściacá Stycznia. SkarŻyw 108, 1, 2 żp; StryjKron 627; a tho łzye stalo dnja łzyotmyego xzełzyczna stycznya anno domini 1583 ZapKościel 1583/34v, 1584/43, 1588/75; WujNT 32 przedm.

Przen (1) : Styczeń powiada. Za czału mego krew pułzczać, nieiést pożyteczno. FalZioł V 45v.

Synonimy: januar.